

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

A szabadelvű nagygyűlés.

Páratlanul áll a márczius 4-én lefolyt nagygyűlés és nemcsak a fővárosra, hanem az egész országra emlékeztető marad az a kimondhatatlan hatás, mely erejében és méltóságában mindenek fölött áll. Egy ország tüntetése volt az, pártkülönség nélkül, magasztos egységben, melyben megnyilatkozott a magyar haza közvéleménye, követelve az egyházpolitikai javaslatok sürgős szabadelvű megoldását.

Nagyszerű volt a menet, és impozáns látványt nyújtott az óriási néptömeg, mely a föllobogózt és szőnyegekkel diszitett utcákon rendezavarás nélkül hullámozott a nagygyűlés „Éljenek a szabadelvű reformok” feliratot viselő hatalmas nemzeti színű lobogója után. Csak a vidékről felözlönltek száma mintegy negyed millióra tehető.

Gyakran megéljeneztek Wekerle miniszterelnököt, Szilágyit, Csákyt, Hieronymit. Az Andrassy-uton Jókai Mórt és Munkácsyt. Tibád Antalt pedig megabeszogolták.

A Stefania-ut végén fekvő szabad térségen, hol tribün

volt felállítva, volt a gyűlekező hely. A menet késedelméért, mely a tüntetések miatt történt, csak d. u. 4 óra tájt nyitotta meg a gyűlést br. Orczy Béla elnök, jelentve, hogy Ő Felségéhez hódoló távirat küldetett. Morzsányi Károly volt az első szónok, ki előterjesztette a három pontból álló határozati javaslatot.

Beszéltek még: dr. Haller Károly (Kolozsvár), Vértessy István (Debreczen), Babocsay Sándor (Eger), Molnár Sámuel (Nagy-Becskerek) és Pólya Béla (Szolnok).

A csoportról és népről, melyet a gyűlés a lobogók százaival a derült ég alatt nyújtott, fogalmat alig lehet nyújtani.

A nagygyűlés végeztével a rendezőség, élén Rohonczy Gida elnökkel, a köztemetőbe vonult Deák Ferenc és Irányi Dániel sirjait megkoszorúzni.

A csalódás keserű érzete maradhat fenn azoknál, kik azt remélték, hogy a nagygyűlés nem fog sikerülni ily fényesen, mert most már eltagadhatatlan, hogy a reform a nemzet többségének akarata, s így azok, kik a többség akaratnyilvánításának ellenére mér-

téken túl állnak ellene, meggyőződést szerezhetnek ez alkalommal, hogy a haza mit vár tőlük.

Ez a nap magát a nemzetet mutatta meg egy óriási fölvonulás és népgyűlés keretei között, amilyenhez hasonló nagyszerű tüntető tömeg nem gomolygott a magyar főváros palotái közt.

Nines tulbecsülve a tömeg, ha azt mondjuk, hogy számereje az együtt tüntető fővárosi néppel együtt 200.000 főre rugott. Ebből a számból magában a három óra hosszát zajlott fölvonulásban mintegy 100.000 ember vett részt s ennek magvát mintegy 40.000 főre rugó küldöttség képezte, mely az ország minden részéből sereglött össze, hogy a szabadelvűség lobogóit körülvegye.

Micsoda más látvány volt ennek a 200 ezernyi tömegnek mozgása és tüntetése ahhoz a legfőbb 5000 főre rugó vigadóbeli gyűléshez képest, ahol a magas klerus és egy-két feudális főúr alkuezióját kellett meghallgatni.

Az ország volt ez maga, a szabadelvű Magyarország, mely eljött bizonyosságot tenni

legszebb hagyományai és legerősebb politikai eszménye: a szabadelvűség s azon törvényjavaslatok mellett, amelyek ma a nemzeti szabadelvűséget gyakorlati alakban képviselik.

Politikai hírek.

BELFÖLD.

A szabadelvű nagygyűlés f. hó 4-én impozánsan ment végbe. Az egész ország részt vett azon küldöttségileg, hogy az egyházpolitikai javaslatokat, mint a hitfelekezetek közötti béke, egyetértés és kölcsönös tisztelet biztosítékát, minden politikai pártkérdést mellőzve, mint szabadelvű közkinccset, közös akaraterével pártolja s Magyarország nemzeti egységének egyik nélkülözhetlen postulatumát hazafias lelkesedéssel törvényerőre emelni siettesse. Még az ellenzékiek is kénytelenek elismerni a tüntetésnek roppant hatását.

A házasságjogi törvényjavaslat általános tárgyalása már két hét óta van folyamatban és még csak 40 képviselő van szözlásra jegyezve, sőt a különböző álláspontok vezérferfiainak fölvonulása sem ért véget.

Országos diákkongresszus ügyében fontos gyűlést tartott a Ferencz József tudomány-egyetem polgársága, válaszolva a millenniumra való előkészületeket, mensa academica létesítését és nemzetközi diákkongresszus megtartását Budapesten az országos kiállítás alkalmával.

KÜLFÖLD.

Kossuth beteg. Aggasztó hírek érkeznek Turinból. Nagy hazánkfa

TÁRCZA.

A földrengések.

Emberemlékezet óta a földrengések a gyakoribb természeti tűnemények közé tartoznak, s mégis azok lényege, hatásmódja s a többi természeti jelenségekkel való összefüggése mai napig is a homályosabb kérdések egyike, mivel azok helyes és pontos megfigyelése nagyon nehéz. Váratlanul köszöntenek be, gyorsan elmúlnak, a megfigyelt teljes készületlenségben találják s e miatt a megfigyelésre szükséges higgadságát megzavarják.

A tudományok és a megfigyelésre szolgáló eszközök fejlődése szerint a földrengések magyarázására számos theoriát állítottak fel, melyeknek egy része már annyira elavult, mint a csont-szu belső kezelése vastinktúrálval, másik része pedig maig is tartja hitelét.

A legrégibb elmélet szerint a földrengések oka a „gözkök fluctuatiojában rejlik. Későbbben azt hitték, hogy azok „megkísérlett vulkáni kitörések” és „földalatti zivatarok” stb. A jelen

század III-ik negyedében is a földrengéseket a föld belsejének „árpalyszerű mozgásában” vélték föl találni. Jelenleg oda jutottunk, hogy a földrengések okaiban nagyon különböző tényezőket kell keresnünk.

Megkülönböztetünk vulkáni földrengéseket, melyeknek központja maga a kitörő vulkán, s melyek a kitöréseket megelőzik. Itt az izzó lávából kiszabaduló tufeszitett gözkök okozzák a hegynek és nem nagy terjedelmű környékének a rengését.

A földrengések egy nagy számát mélyen fekvő és nagy terjedelmű aknáknak, valamint tárnák beomlásai is okozhatják, melyek csak helybeli jelentőségűek ugyan, de nem ritkán számos emberi életet kívánnak áldozatul.

Egy további ok, mely bennünket legközelebből érdekel, földünk kérgének torlódása, mely a benne levő és ujonnan keletkező vetődések által jön létre. Az így keletkezett földrengések tulnyomó száma, s a nálunk előfordulók is mind ide sorozhatók.

A lánczhegységek alkotásából bá-

ran következtethetjük, hogy a föld kerülete annak keletkezésekor sokkal nagyobb volt, mint jelenleg, s a fonnyadás — habár lassan is — folyton tart, mi a földkéregben esuszamlást, tolodást és szakadást okoz. Innen magyarázhatók ama hatalmas ránczok, melyeket az öreg föld hátán majdnem egymásra halmoztak a jó és balszerencse közt lezajlott évezredek, mert a föld magja térfogatában successive fogyatkozván, a külső burok lelohadt, mi által horizontális irányban torlódás keletkezett, mely azon roppant ránczképződésre és eltolódásra adott alkalmat, melyet ma — nem véve ki még a szentléleki „Perkő”-t sem — öreg földünkön észlelhetünk.

A földrengések nem mindig jelentkeznek magánosan, hanem nagyon sokszor egész udvartartással teszik látogatásukat. Így némelykor előttük, máskor utánuk moraj hallatszik, mely földalatti dörgéshez, recsegéshez, csörömpöléshez, suhogáshoz vagy süvöltéshez hasonlít. Néha undorító szag, füst, iszap tödul ki a képződött hasadékokon, máskor magásra

szökkenő források jelzik az előrement viharokat azon helyen, hol az előtt sivar homok volt. Nem ritkán a levegő is megváltozik, elektromos lesz és a mágnes-tűt kitéríti állandó helyzetéből.

A mechanikai erőhatások szerint a földrengéseknek három nemét különböztetik meg, ugymint: 1. lüktető mozgást, mely alulról fölfelé függőlyesen történik; 2. ugyancsak lüktető, de oldalról jövő lökést; 3. hullámozó mozgást, melynél a talaj hullámszerűleg inog. Természetesen a lüktető mozgás oldali kiterjedés által átnehet hullámos mozgásba is.

(Folyt. köv.)

Adatok Tököli Imre jellemrajzához.*)

— Irta: Csomortáni. —

Tököli Imrének, a csatákban győztes, híres fölkelő vezérnek jellemé az 1683-ban tartott kassai és tályai gyűlések után tűnt ki egész világosságban. Ő ezen gyűlések lezajlása után — a párthívei előleges bele-

*) Kuttók: Horváth és Szalay.

súlyos beteg lett, többnyire önkívületben van és orvosságot egyáltalán nem akar magához venni.

Gladstone lemondása. Gladstone beadta lemondását, mert szemeire hályog ereszkedett: a királynő még nem fogadta el formálisan, utódja valószínűleg Rosberry lesz.

Milanóban nagy munkás-zavargások voltak, a katonasággal a tüntetők összetűztek s közülök többen meghaltak és sebesültek.

Braziliában az elnök-választás rendben és csendben folyt le. Prudente de Moraes elnöknek, Manuel Victorius Pereirát alelnöknek nagy többséggel választották meg.

Umberto király, midőn a Piazza Fiscalin a csapatokat szemlélte, Olivieri ismert anarchista vezér közelébe furakodott s elkiáltotta:

Nem kell nekünk király, nem kell nekünk katonaság!

Kenyér és munka kell!

Rögtön elfogták, de a király szabad lábra helyeztette.

Igazgatói jelentés

a „Rudolf”-kórház 1893. évi működéséről
(Folytatás.)

Kórházunkban a múlt év folyamán alatt 390 beteg ápolatott, tehát 4-gyel kevesebb, mint a megelőző évben, ápolási napok száma 7213, tehát 1051-gyel kevesebb, mint a megelőző évben. A múlt évvel tehát megállott azon évről-évre szaporodó számsorozat, melyet beteglétszámunk eddig felmutatott, vagyis az 1884. év október 19-étől kezdve, midőn intézetünk megkezdte működését, egészen a múlt évig arányosan mindig szaporodott betegünk s az ápolási napok száma, s ez utóbbi a múlt évben több mint ezerrel esett vissza. Igyekeztem ezen változás okát kideríteni, mert régi tapasztalati igazság az, hogy a nagy eredményeknek nem egyszer kicsinyke okaiszoktak lenni. Tapasztalataim e tekintetben még sokkal újabb keletűek, és még nem nyugosznak elég biztos alapokon arra nézve, hogy a közgyűlés elébe terjeszthessem, de minden esetre figye-

lemmel fogom kísérni a kórház belső viszonyait, és midőn pozitív adataim lesznek, nem mulasztom el a tisztelt közgyűlés elébe terjeszteni. Ezuttal tehát csak konstátálom a visszaesést s kérem ebből nem vonni le semmi nemü consequentiát. E város és vidékének múlt évi egészségügyi viszonyai elég kedvezők voltak arra nézve, hogy minden utógondolat nélkül elfogadhasuk azon véleményt, miszerint betegünk számának apadása csupán javult egészségügyi viszonyainknak tulajdonítható. Egy következtetést azonban mégis ezen eredményből megkockáztathatunk, azt t. i., hogy kórházunk beteg-forgalma, úgy látszik, megállapodáshoz közeleg, s hogy a 9 éven át folyton növekedő beteglétszám a 400 számnál megállapodik, s ezen alapon az ápolási napok száma 7000—8000-nél több nem leend. Nekünk tehát 9 év kellett arra, hogy bár megközelítőleg is tájékozást szerezhesünk arról, hogy körülbelül hány ápolási napra számíthatunk évenként. És ez, tisztelt közgyűlés, nézetem szerint úgy a napi gyógydíj megállapítása, valamint a helyes költségvetés készítése s általában az igazgatási költségek arányos megállapítása végett nagy fontossággal bír, mert mint egy régebbi jelentésben kifejtettem volt, kórházunk jelenlegi bevételei és kiadásai között a helyes arány csak akkor tartható fel s csak akkor kerülhet nekünk egy ápolási nap csupán 50 krajczárba, mint a mennyit érte kapunk, ha legalább 8000 ápolási napunk leend, lévén az kézzelfogható igazság, hogy sokkal jobban jövünk ki, ha ugyanazon igazgatási költséggel több beteget ápolunk, mint ha keveset. Nekem van reményem, hogy az ideki kedvezőtlen eredménynyel szemben is a 8000 ápolási napunk mindig megleend.

Anyagi ügyeinket tovább fejtegetve, gyógyköltségeinkről a következőket jelenthetem:

Az 1892. év végén be nem fizetett gyógydíj volt:

a) az 1889. évről	94 frt 50 kr.
b) az 1890. „	134 „ 50 „
c) az 1891. „	182 „ — „

d) az 1892. „	1976 „ — „
e) az 1893. „	7213 „ — „
ápol. n. után	3606 „ 50 „
Összesen	5993 „ 50 „

Ezen összegből az 1893. évi pénznapló tanúsága szerint befolyt 4101 frt 87 kr.

Az alapszabályok szerint engedélyezett 2 ingyenes ápolási nap terhére leiratott 365 frt — kr.

Hátrálék az 1892. év végén 1526 frt 63 kr.

(Folytatás következik.)

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

VIII.

Téns Szerkesztő ur!

A rossz snajder és megkapta a magáét. A szent kezek jól meghuságnak. Ugy kell neki, mért pirkál az újságba, ha nem érti a mógyát. Hát én és irok, de csupa böles dolgokat s bátran elkerülöm a parochiát. Különbem nem kell féltetni Czérna szabót, mert az olyan, mint a baczellus, vékony, szapora s elpusztíthatatlan. Sajnálom es, nem es szegény fejét.

Sokkal nagyobb dolog az, hogy a regálás zsidónak, miótától fogva az magas kormány a zsidóból es embert akar törvényileg csinálni, erősen kinyílt a szeme s olyan mondattjai vannak, hogy még egy kereszténynek es megjárna. A multkor, midőn a főtisztelendő ur a téns szerkesztő urat egy megezikkezte, aszondotta, hogy a helyett, hogy a Policieziát mosdassa, sokkal jobb lenne, ha Pli eziát mosna, azaz a párna-eziát hozná rendbe, mert hát a jó Isten mindenkivel szabad s nem lehessen tudni, hogy egy asszony személynek mikor leszen szüksége az ő ágárá.

Nagy szívbeli örömmel olvastuk a téns szerkesztő ur lapjában, hogy immáron megindult az polgári házasság tárgyalata. Olvastuk, hogy a

liberálisok*) mennék előre, az ultramontánok meg visszafelé. Mán itt egy künyég megakadt a tudományunk. Sehogy sem tudtuk kiokmálni, hogy miféle csoda állat az ultramontanizmus,**) mert minálunk, ami hátrafelé mászik, azt ráknak nevezzük, ez nem fekete, hanem veres reverendát visel. Megkérdeztük a jegyző urat s ő meg azt mondta, hogy ez a szó „ultramontán” kifordítva mint a subát annyit tesz, hogy hegyen tuli. A hegyen tul pedig Molduva vagyon. Tehát az oláhok nem akarják a polgári házasságot. A jegyző ur aztán megmagyarázta a dolgot, hogy régen minden attól függött, hogy ki hol ült a kőpüsköt viselők házában. Voltak padokból hegyek és völgyek csinálva s ki a völgyben ült, az mameluk s ki a hegy legtetőjén ült, az veres tollas, s ami a hegyen tul volt, az pap volt. Ezért száradt rá a papos pártba az ultramontanizmus. Egyéb-iránt a jegyző ur nagy díjakos ember lévén, aszongya, hogy ebben a szóban: „ultramontanizmus,” benne vagyon két diák szó, ugyint: mons hegy és mus eger. E szerint én azt véleményezem, hogy a főtisztelendő urak heában erőlködnök, mert a nagy hegy kús egeret fog szülni.

Osztán mért es volna rosszabb a pógári házasság, mint az eddigi? Legálább egyféle leszen, míg eddig kétféle volt, ugyint: szelid és vad házasság. Éppeg úgy, mint a szőlőnél. Ott is vagyon szelid szőlő, melyből bor lesz, és vagyon vad szőlő, melyből lugost csinálnak, hol az ember forró nyárnak évadján a bort lelke nyugodalmára megieya. Hát kérem szeretettel, én es szelid házasságban élek az hűtes társammal, de még es vadocsa ökeme, szóval es eszelekedetvel mindétig rongál, valahányszor indulattya úgy hozza magával. Hát én eddig eltűrtem mindent, mert hát ugyes tudtam, hogy ha megnyakásom es, nem lehet elválni, de mihelyst bejön a pó-

*) Talán liberálisok.

**) Hát okatlan állat.

A szerk.

egyezése nélkül — a törökkel oly szerződést kötött, melynek értelmében aszultán a magyarokat pártfogásába fogadni, Tökölit pedig, minden később bekövetkező megtámadások esetére, egész erejével védelmezni ígérte; s mindezen „szivességeért” a szultán Tököli uramtól és utódaitól csakis évenként fizetendő negyvenezer tallért kötött ki adóul. Tököli pedig, mivel ezen összeg lefizetése neki semmibe sem került, az említett feltételek pontos betartása, kikötése mellett, mindezekbe beleegyezett!

Azonban ezen szövetség őt nemcsak Európa, hanem honfitársai előtt is gyűlöltté tette. Határtalan nagyravágyással vádolták őt, mely szenvedélyének mindent kész vala feláldozni, s felelőssé tették mindazon nyomorért, melyet egy nemsokára bekövetkező török háboru hozand hazánkra. Hívei is, kik ez ideig mindenben vakon hódoltak, engedelmeskedtek neki, minden parancsait föltétlen odaadással s önfeláldozással teljesítették, alárezték levétele s eldobása után csakis oly párt fejének tekintették, ki nemesak a császár (I. Leopold), hanem az

országnak a soproni gyűlésen helyreállított törvényes kormánya ellen is fegyvert fogott.

— Jellemrajzához igen érdekes a datot szolgáltat II. Rákóczi Ferencnek a párisi könyvtár iratai közt „Confessiones” czim alatt levő latin nyelvű „önéletrajza,” melyet részint grosboisi remetéiségében, Páris mellett, részint Jenikóban, Törökországban, fogalmazott. Ebben a kéziratban II. Rákóczy fejedelem Istenhez tett gyónás alakjában beszéli el életét, s mostoha apjához való viszonyát. „Látd, oh Uram, hogy zavartak a képek mindenekről, mik velem gyermekkorom első éveiben történtek. Nagyanyám haláláról, mint valamely álomról, csak alig emlékezem, kiért azonban irgalmadat aláztatok kérem. De anyám második menyegzőjéről is gróf Tököli Imrével, alig tartottam meg egyebet emlékezetemben a vendégség dus voltánál, mely a nemzet szokása szerint ünnepélyesen, sok ivással s pompával ment végbe. Boesánatot kérek tehát felségedtől mindazokért, mik abban neked méltán nem tetszettek; távol legyen tőlem, hogy neked gyónva, azon vak-

merőségeket elbeszéljem, amelyeket ezen házasságnak indokairól, mely emberi módon szólva, házamra nézve felette szerencsétlen vala, s melyre kegyes emlékü anyámat, mint azon idők dolgait értő emberek vélekedtek, a eszásári udvar javaslatai indíták, hogy Tököli szívét e házasság által, mely az ő reményeit és sorsát meghaladta, megnyervén, a fegyver letételére bírják.

De tartózkodom ezekről gondolkodni s írni, mik életem történetéhez tartoznak, mert hiszen nem az embereknek beszélek, hanem neked, oh szívek és vesék vizsgálója, ki mindent jobban tudod mindenkinél.

E keveset is azért említem, hogy különös figyelemmel imádjám gondviselésed titkait, mely által a következő időkben csodásan s valóban bámulatosan tartattam meg.

E helyen kell megemlítenem azon különös esetet is, hogy kevés idővel a te szolgálódnak — anyámnak — eljegyzése előtt történt; mert talán egyike volt azon előérzeteknek, melyek által a te végtelen irgalmad az embereket a dolgok balkimenetelére figyelmeztetni szokta. Az elég magas sziklahegyen épült Munkásvár-

ban időzék és mivel azon kegyes hozzád ragaszkodó szolgálód annyira kötelességének tartá gyermekeit tehetsége szerint ápolni és saját ágyában oldala mellett lefektetni, egy napon, midőn néném és én már fekvénk, a szokottnál tovább imádkozék és imádságát végezvén, közénk feküdt. Komornája is, ki ugyanazon szobában szokott hálalni, míg urnője aludt, imádsággal foglalkozék, de még ezt nem végzé el, midőn az ágyhoz közel álló asztal alatt egy kigyót, mely e mászó állatok rendes nagyságát meghaladta, pillant meg, és míg látványa valóságáról az éji világnál kétkedik, a kigyó lassu mozgással az ágyhoz közelít. A komorna a kigyó látásától megijedve s tanácstalan és tudván azt is, hogy anyám az e nemű állatoktól iszonyodik, sem elűzni, sem megtámadni nem merte azt.

De midőn látá, hogy a kigyó az ágyra emelkedik, félénk sikoltással anyánkat álmából fölébreszté.

Ez tüzet gyanítván, nénémet felkarolva s engem ott hagyva, az ágyból kiszökik s meglátván a kigyót, a szobából kirohan.

Mig az ajtónál fekvő eselések

gári házasság, az első alkalmatosságánál végig verek az én hűtes társamon, s ha e mián elválnék, pógúrilag eszméig megházasodom.

Olvastam a veres tollas újságban, hogy egy Csontos Ábris nevezetű uraság „nyekergései” között az én uri személyemről is említést teszen. Kántor komám aszongya, hogy ezen ur azért ír, hogy aki olvassa, kaczagjon rejtja. No mű elolvastuk az egészet, de nem tudtuk kitalálni, hogy kell kaczagni. Nevetséges, de nem kaczagató. Még azt írja, hogy az olyan verebekre, mint én, csak dunsztal szokás lőni. Én meg erre aszondom, hogy neki még dunsztja sines arról, hogy miképen kell lőni, hogy az találjon. Tanuljon tőlem. Én úgy meglőttem a főtisztelendő urat, hogy egy kukkot sem tudott többet szólni. Különben könnyű Csontos uramnak a dunsztról beszélni, mert a kobakja azzal van tele.

Ha már szóba került eszméig a verestollas újság, el kell beszélnem, hogy miképen jártam én a Burkus kutyámmal. Hát ez a derék újság egyszer csak azt vette az ő kutya fejébe, hogy ő többet nem fogad szót. Kezdett ellenzékeskedni s még többet es tett: mindennap ellátogatott a parochiára s ha a főtisztelendő ur, vagy Pólka az udvaron megjelent, firkolt nekik s oda volt örömeiben. Napokig haza sem nézett. Mi a gósnia lelhetette ezt a kutyát?

— gondolám magamban — tám a kutyák es kezdenek politizálni s a Burkus es ultramontan lett. Heában mondtam neki a kutyák nyelvén: „kommer” „aporesén”, heában kénáltam kenyérrel, tepertűs kásával, nem kellett annak semmi, ment a parochiára, mintha csak be akart volna állani heczez-káplánnak. Egyszer aztán elkezdett szomorkodni s 3 nap mulva kiadta lelkét. Mán ekkor én es állatorvost hívtam, hogy süsse ki a baj okát. Az felbenezolta s talált gyomrában a veres tollas újság vezérezikéből egy hasábot s a Csontos Ábris okoskodásából egy darabot. A tudós feleser aszongya, hogy abba az újságba bizonyosan szalonnát pakoltunk (mi

tűrés-tagadás, bizony erre szoktuk használni) s aztán a szalonnás papírt kidobtuk az udvarra. A szegény kutya aztán addég nyalta a papírost, míg két darabot elnyelt. A marharvos úgy magyarázza a dolgot, hogy a zsírral együtt felszívódott a kutya véribé a vezérezikében levő ultramontanismus s ezért szerette meg hirtelen a parochiát. Ettől a bajtól azonban a szegény állat megélt vóna, de a Csontos Ábris okoskodásait nem bírta meg s meg kellett szegénynek hálnia. Ebből csak az a tanulság, hogy még kutyának sem való a papos vezérlő ezikk s az olyan okoskodás, a minek magja nincs.

Egyébiránt maradtam

tisztelettel s becsülettel:
Jámbor Están,
egyházfi.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap szombati száma a következő királyi kéziratot közli: „Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Beksics Gusztáv országgyűlési képviselőt a magyar miniszterelnökséghez miniszteri tanácsossá kinevezem. Kelt Bécsben, 1894. évi február hó 13-án. Ferencz József, s. k. Wekerle Sándor, s. k.” Midőn ezen kinevezéshez a legőszintébb szívvel gratulálunk, nem mulaszthatjuk el kijelenteni, hogy soha senki jobban nem érdemelte meg a királyi kegyet, és soha senki több szolgálatot nem tett a székelyeknek, mint ő. Beksics Gusztáv most leteszi Seps-Szentgyörgy város mandátumát, de bizonyára megtartja a székelyeket jövőre is az ő szerető gondjában s nem feledkezik meg rólunk, kik mindig igaz hálával emlékezünk meg róla.

— **Kossuth Lajos** nagy hazánkfíához vasárnap reggel indult el azon küldöttség, mely Kézdi-Vásárhely város diszpolgári oklevelét fogja átadni. A küldöttség, mely az utolsó napon felszaporodott, a következő tagokból áll: Molnár Józsiás országgyűlési képviselő, dr. Szacsavay Gyula ügyv., dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd, a Székely Híradó szerkesztője, Jakab István takarékpénztári vezérigazgató, Benkő István szeszgyáros, Tóth Lajos birtokos, Janesó Dénes vendéglős, városi bizottsági tag. A küldöttség aligha teljesítheti megbízatását, mivel a lapok szomorú híreket hoznak Kossuth egészségi állapotáról, s ha betegsége nem múló gyengesség, valószínűleg nem fogja a küldöttséget elfogadhatni.

— **Dónáth József** volt kézdíjárshelyi kir. törvényszéki elnöknek és a Mikó-kollegium főgondnokának folyó évi március 3-án nyújtott át fényes ünnepségek között a vas-koronarend III. osztálya. Az ünnepély, melyen nagyszámu közönség vett részt, a Mikó-kollegiumban folyt le. A kitüntetett férfinak hatolykai Potsa József főispán tűzte fel mellére az érdemrendet, egy fényes beszédben méltatva azon hazafiai érdemeket, mik őt a királyi kegyre méltóvá tevék, mire az ősz férfiú meghatott hangon mondott köszönetet. Ezután dr. Székely Bendeguz kollegiumi igazgató tartott egy emelkedett hangú beszédet s ezzel az ünnepelő közönség elszólt, hogy nem sokára bankettre gyülekeznek. A diszbed a collegium tápintézetében tartott meg s mintegy 80-an vettek benne részt. Toasztokat tartottak:

Donáth József a királyra, Potsa főispán Dónáthra, dr. Bodor Tivadar Csáky miniszterre, dr. Székely Bendeguz Potsa főispánra, Málík József szerkesztő Beksicsre stb. Este 7 órakor hangverseny és tánczvigalom volt, melyen a bálterem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Az estélyen is folytonos lelkes ováció tárgya volt az ünnepelt férfiú. Az egész ünnepségnek legfőbb érdekét azon őszinte tisztelet és szeretet adott, melylyel az ünnepeltet a közönség körülvevte.

— **Beksics Gusztáv** folyó hó 4-én Seps-Szentgyörgyre érkezett, hogy választóitól, kik három ízben tisztelték meg bizalmukkal, búcsút vegyen. Érkezésekor az indóháznál fényes fogadtatásban részesült. Társaságában volt Gajári Ödön s Dániel Gábor országgyűlési képviselő. Beksics kedden tartotta meg búcsu-beszédét.

— **Nemzeti ünnepély.** 1848. márczius 15. emlékére Kézdi-Vásárhelyt az uniókerti szinkörben 1894. márczius 15-én délután 3 órakor tartandó nemzeti ünnepélyre minden hazafit és honleányt tisztelettel meghív az állandó rendező bizottság. Műsor: 1. Kossuth-induló, előadja a tüzoltó-egylet zenekara. 2. Nyitány, előadva a helybeli népzenekekar által. 3. Megnyitó beszéd, Barthos Károly rendező bizottsági elnöktől. 4. „Oh, nemzetek nagy Istene”, előadja az ev. ref. egyházi dalkör. 5. Szaval. Udvarhelyi Mariska kisasszony, árva-házi tanítónő. 6. Nemzeti ima, Bartay Edétől. Vegyes kar. Kovács Anál és Nagy Irma kisasszonyok közreműködésével éneklők többen. 7. Alkalmi felolvasás Balázs Márton polgári iskolai tanár által. 8. „Isten áldd és védj hazánkat”, éneklők a ref. egyházi dalkör. 9. „Nemzeti dal” Petőfitől, szavalja Baló László polg. iskolai tanár. 10. Himnusz, előadja a népzenekekar. 11. Rákóczy-induló, előadja a tüzoltó-egylet zenekara. Belépti-díj: Ülőhely 20 kr., állóhely 10 kr. Felülfizetéseket közönséggel fogadtatnak; a tiszta jövedelem hazafias ezélra tőkésítettik. Az ünnepély kezdetén idő esetében a tanácsház dísztermében fog megtartatni. Kezdeté délután 3 órakor. Felkérjük városunk hazafias közönségét, hogy az ünnepély reggelén házaikat lobogózzák föl!

— **Bíró-választás.** Dénes György lemhényi bíró lemondása folytán ennek helyébe Bálint Gyula II-od bíró választatott meg helyettes bíróvá s az utóbbi helyébe Bot Pál II-od bíróvá.

— **A kézdíjárasi jegyzői kör havi gyűlése.** A kézdíjgyűzők f. hó 5-én megtartották rendes közgyűlésüket, mely csak annyiban bír a közre érdeklél, hogy a gyűlés kimondotta, mikép a kézdíjárasi főszolgabíró 25 éves közszolgálatának, mely a folyó évre esik, megünneplésére mozgalmat indít meg és az ünnepélyt jubiláris érdemeihez mérten általánossá teszi. Különben erről annak idején részletesebben fogunk tudósítani.

— **Időjárásunk** napról-napra kezd enyhülni. A levegő megenyhült s a hó erősen olvad. A hőmérő higánya állandóan a fagyponthoz felelt áll.

— **Földrengés** volt f. hó reggel 7 óra 37 perczkor, mely K.-Vásárhelyt és vidékén mindenütt érezhető volt. Erre nézve vidékről a következő sorokat vettük: F. hó 4-én d. e.

8 óra 47 perczkor Léczfalva községben hatalmas földrengés volt. Az óra ingája megváltoztatta rendes járását, a taláson az edények összevordultak és a függő tárgyak óra-inga hintázásához kezdtek. Egymásután három lökést lehetett észlelni, melyek közül a középső volt a legerősebb. A lökések hullámszerűek voltak és észak-déli irányt tartottak.

— **Tűzvész.** Bartók Gergelyné kézdíszentléleki lakos csüere f. hó 2-án meggyuladt és az abban, valamint környékén elhelyezett takarmánnyal együtt elégett. A kár meghaladja a 300 frtot. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Tánczestély.** Az altorjai könyvtár javára márczius hó 27-én Altorja község háza nagytermében zártkörű tánczestély rendeztetik. Belépti díj: Személy-jegy 1 frt. család-jegy 3 frt. Rendezők: Baróthy József, Bartha Mór, Bodó Farkas, Fejér Sámuel, Imecs János, Kőncezi Albert, Kőncezi Elek, Kőncezi Kelemen, Mike Benedek, Solyom Ferencz, Solyom Miklós, Vajna Sándor, Völgyes Miklós.

— **Tanulmányuti ösztöndíj iparos ifjak számára.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara köz tudomásra hozza, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur törekvő iparos ifjaknak a külföldön való szakszerű kiképztetése céljából egy 300 frtos utazási ösztöndíjat tűzött ki. Ez ösztöndíj elnyeréseért a kamara területén, Maros-Torda, Csik, Háromszék, és Udvarhely vármegyében lakó, vagy itt született iparosok, illetve iparos segédek pályázhatnak. Az 50 krös bélyeggel ellátott folyamodványok 1894. évi márczius hó 18-áig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A kérvényhez csatolandók: a keresztlevele, a bevégzett tanulmányról, az erkölcsi magavi-seletről és az eddigi gyakorlati működésről szóló bizonyítványok. A kérvényben kimutatandók továbbá a folyamodó családi viszonyai, a folyamodó által választott hivatás gyakorlati köre és a célba vett külföldi ut irányja és terve.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** tudatja az érdekelt s a b o iparosokkal, hogy a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti, miskolci, kolozsvári, debreceni és zágrábi üzletvezetőségei által egyenruhák szállítása iránt kibocsátott pályázati hirdetmények a kamara irodájában megtekinthetők. Pályázati határidő márczius 20-dika.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” ezimű politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala.

(Vége következik.)

Köszönet.

K.-Vásárhely, febr. 20.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára f. hó 3-án rendezett álarézes bál odaadó, lelkiismeretes és buzgó rendező bizottságának, élén ifj. Jakab Istvánné urnő és dr. Szacsavay Gyula ügyvéd urral, a nyilvánosság terén is kifejezük a szíves ügybuzgóságért őszinte hálás köszönetünket.

Ugyszintén azoknak, kik szíves felülfizetésükkel gyarapították az estélyi jövedelmét.

Felülfizettek:

Jakab Istvánné 15 frt. Dr. Szacsavay Gyula 10 frt. Br. Szentkereszt Stephanie 5 frt. Br. Szentkereszt Iréne 3 frt. Ponor Sándorné 3 frt. Séra Tamás ur, Várnai S. és neje 2—2 frtot. Sinkovics Ignác ur, Molnár Józsiás ur, K. Csizsár József ur, Kökössy Károly ur, Császár Lukács ur, id. Tóth Istvánné, Barla Ferenczné, Fejér Károly ur, Jancsó Dénesné, Bernáld György ur, Márton Mari, dr. Sinkovics Aurél ur, Ince István mérnök ur, Kovács Ferencz gyógyszerész ur 1—1 frtot. Medgyaszai Máthé ur 60 kr. Özvegy Csiki Józsefné, Spitzer D., dr. Pethő Józsefné, Maksay Józsefné, Kozma Ilonka, Kovács Károlyné, Szabó Mózesné, dr. Balogh Vendelné, Goczman János, Nagy Dénes Gyárfás Károly, Nagy Ferencz, Turóczy Mózes, Csizsár Imre, Wittmann Ágoston, id. Török Sándor, Welreiter György, ifj. Török Sámuel 50—50 kr. Kovács Dánielné, Fongrácz János, Snelka Adolf, Mazingör József, Jancsó Károly, Molnár Gyula, Csutak László, Turóczy Bálintné, Blatt Mihály, N. N. 40—40 kr. Öz. Kovács Áronné, Szabó Gézánné, Piblinger Gyula, Tóth Mihályné, Frenkel Emánuelné, Csizsár Pál, ifj. Czimbalmos Ferencz, Nagy János, Balogh Rebi k. a., Szabó Mózes, Ritter Ignác, Prada Antal, Szalay Giza, Kupán Balázs, Krenitzky Károly, Szabó Antal 30—30 kr. Vajna Károly, Mátyus László, Jakabos Ágoston, Nagy József, Mazingör Sándor, Molnár Dávid, Benze Albert, Szalai János, Popovics Andras, Molnár Mózes, Séra Imre, Dézsi Dániel, Sükös Károly, Szotyori Dániel, Mágori Bálint, Dézsi Ferencz, Jancsó Mózes, Müller Ferencz, Szabó János, Györbirő Lajosné, Jan-

csó József, Jancsó Béla timár, Györfy Sándor, Jancsó Béla mészáros, Ambrus Albert, Molnár Dániel, Szécs Róza k. a., Mágori Sámuel, Csizsár János, Politzer Rudolf, Bodó Róza, Gitta János, Nagy Gézánné, Kovács János 20—20 kr. Molnár Imre, Kapusi Károly, Nagy János, Megyasay Róza, Csizsár András, Csizsár Sámuelné, Rácz Gergely, Nagy György, Benze József, Csizsár Dániel, Rácz András 10—10 kr. Maricza cizgányné gyűjtése 1 frt 77 kr. „Boricza” cizgányné gyűjtése 1 frt 76 kr. Felülfizetés összege 83 frt 83 kr.

Az estély jövedelme a következő: Befolyt személy- és család-jegyekből 161 frt 50 kr.; felülfizetésekből 83 frt 83 kr. Összesen 245 frt 33 kr. Kiadás 64 frt 29 kr. Tiszta jövedelem 181 frt 04 kr.

Hallgassa meg az ég ura árváink buzgó imáját s küldje áldását mindazokra, kik könyeiket letörölni igyekeznek.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet nevében:

Br. Szentkereszt Stephani,

elnök.

Martzi Ferencz,

jegyző.

Szerkesztői üzenet.

Tamás Elek urnak. Szentlélek. Kaptuk, de erre a számrá megkészt. Jövő számunk hozni fogja.

Sz. 440—94.

Árverési hirdetmény.

Oroszfalu községnek tulajdonát képező, azon község határában lévő ugynevezett „Fortyogó” telek és rajta levő építmények és a fürdő, mely szénsavas vasas savanyu (borvíz) forrása által gyógy- és üdülő helyül szolgál és örök idő óta ezen célra és sikeresen használtatott, a községi képviselőtestületnek jogerős

határozata és a vármegyei törvényhatóság jóváhagyása folytán örök áron, nyílt árverésen eladandó.

Az árverés 1894. évi április hó 22-én délelőtt 10 órakor fog a község házában megtartatni.

Kiküldési ár 6000 frt oszt. értékben, melynek 10%-a az árverezni szándékozó által az eljáró árverezést vezető főszolgabíró kezéhez leteendő.

Közelebbi árverezési feltételek, valamint a fürdő ásványvize hivatalos vegyelemzése felőli adatok alattirt főszolgabírónál a hivatalos órák alatt, a kézdiszentkatolnai körjegyzőnél és az oroszfalvi bírónál megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1894. évi márczius hó 1-én.

Gábor Péter,

főszolgabíró.

Egy lakóház

a kertmegetti utcában, melyben jelenleg György Antal ur lakik, bérbe adandó, valamint a jelenlegi főszolgabírói lakás és iroda-helyiség is. Értekezhetni Supka Béla minorita házfőnök urral. 1—2

„NE VÉGY CZIGÁNYTÓL SZENET!!”

mondja a példabeszéd, s ezt joggal elmondhatom én is, midőn raktaómat ajánlom mert csak oly nagy üzlet, mint az enyém szabhat, — készpénzzel való vásárlás óriási árukészlete és számos más előnyei folytán — olcsó árakat, melyek végre is a vevőnek csak javára szolgálhatnak.

Tetszetős minták magánnevők részére ingyen és bérmentesen.

Gazdag tartalmu mintakönyvek, melyek ritkítják párjukat, szabók részére bérmentesen.

SZÖVETEK EGÉSZ REND RUHÁKRA.

Perwien és doszking a magas klerus részére, előírás szerinti szövetek hivatali egyenruhákra, veteránok, tüzoltok, tornászok részére, livrékre, billárdposztók, játszó-asztalok, kocsifődelekre, ugyszintén vízmentes lodenek vadaskabátokra, mosó-szövetek, utazó-plaidek stb. stb. 4—14 frtig.

Értékes, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztót és nem olcsó rongyot, melyek a földolgozásra sem érdemesek, ajánl

STIKAROVSKY JÁNOS

BRÜNNBEN (Ausztria Manchesterre)

Legnagyobb gyári posztóraktár félmillió forint értékben.

CSAK UTÁNVÉTELEL SZÁLLIT.

Levelez magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

7—20

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

M E N E T R E N D.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1893. május 1-től.

Érvényes 1893. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vnnat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 4.02	este 7.42	d. u. 2.45	Medgyes	regg. 10.09	éjjel 12.47	
Botfalva	4.48	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) } érck. 10.31 1.03			
Földvár	5.07	8.23		ind. 10.47 1.18			
Magyaros	5.26	8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } érck. d. u. 12.28 2.49 este 8.27			
Apácza	5.42	8.57		ind. 1.08 3.47			
Köpecz	6.02	9.16		Nagy-Enyed	ind. 1.35 4.07 8.53		
Agostonfalva	6.09	9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- } érck. 2.21 4.40			
Alsó-Rákos	6.26	9.38		Vásárhely felé)	ind. 2.31 4.52		
Homoród	6.55	10.02		Gyéres (elágazás Torda felé) . } érck. 3.08 5.20			
Kacza	7.12	10.15		ind. 3.18 5.25			
Bene	7.32	10.36		Kolozsvár (vendéglő)	érck. 5.14 regg. 6.52 11.01		
Erked	7.52	10.51		ind. este 6.08 7.40			
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) . } érck. 8.23 11.16				Nagy-Várad (vendéglő)	érck. 10.44 11.53		
Segesvár (vendéglő)	8.46 11.27			ind. 11.04 d. u. 12.09 2.18			
	8.53 11.32			Budapest	regg. 6.35 este 8.40 regg. 7.25		

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassó—kézdívásárhelyi vasut.

Kézdí-Vásárhely	indul reggel 5.00	délelőtt 9.38	délután 2.33	Brassó	ind. reggel 5.46	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány	6.01	9.09	3.29
Páva-Zabola	5.26	10.12	3.07	Prázsmár	6.19	9.31	3.53
Kovászna	5.46	10.34	3.39	Kökös	6.30	9.44	4.06
Barátos	6.93	10.59	4.04	Uzon	6.41	9.57	4.25
Nagy-Borosnyó	6.15	11.17	4.19	Kilyén	6.53	10.12	4.38
Eresztvény	6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy	7.11	10.32	5.03
Sepsi-Szentgyörgy	7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztvény	7.33	11.59	5.31
Kilyén	7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó	7.50	11.17	5.53
Uzon	7.23	12.36	5.43	Barátos	8.11	11.41	6.22
Kökös	7.33	12.42	5.56	Kovászna	8.31	12.08	6.40
Prázsmár	7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola	8.42	12.21	6.53
Szász-Hermány	8.01	1.33	6.38	Imecsfalva	8.54	12.36	7.08
Brassó	érck. 8.18	1.47	6.56	Kézdí-Vásárhely	érck. 9.08	12.54	este 7.26

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	5.00	délelőtt 9.38	délután 2.33	Brassó	ind. reggel	5.46	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva		5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány		6.01	9.09	3.29
Páva-Zabola		5.26	10.12	3.07	Prázmár		6.19	9.31	3.53
Kovászna		5.46	10.34	3.39	Kökös		6.30	9.44	4.06
Barátos		6.93	10.59	4.04	Uzon		6.41	9.57	4.25
Nagy-Borosnyó		6.15	11.17	4.19	Kilyén		6.53	10.12	4.38
Eresztevény		6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy		7.11	10.32	5.03
Sepsi-Szentgyörgy		7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztevény		7.33	11.59	5.31
Kilyén		7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó		7.50	11.17	5.53
Uzon		7.23	12.36	5.43	Barátos		8.11	11.41	6.22
Kökös		7.33	12.42	5.56	Kovászna		8.31	12.08	6.40
Prázmár		7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola		8.42	12.21	6.53
Szász-Hermány		8.01	1.33	6.38	Imecsfalva		8.54	12.36	7.08
Brassó	érck. 8.18	1.47	6.56		Kézdi-Vásárhely	érck. 9.08	12.54	este 7.26	

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája